

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 181/2011

(2011. gada 16. februārīs)

par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzi-
numu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, ņemot vērā Samie-
rināšanas komitejas 2011. gada 24. janvārī apstiprināto kopīgo
dokumentu ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Savienības rīcībai autobusu pārvadājumu jomā vajadzētu būt vērstai arī uz to, lai nodrošinātu pasažieriem augsta līmeņa aizsardzību, kas – neatkarīgi no galamērķa – ir salīdzināma ar citos pārvadājumu veidos piemērojamo aizsardzību. Turklāt būtu pilnībā jāņem vērā vispārējās patērētāju aizsardzības prasības.
- (2) Ņemot vērā to, ka autobusu pasažieris ir pārvadājuma līguma vājākā puse, visiem pasažieriem būtu jānodrošina minimālais aizsardzības līmenis.

⁽¹⁾ OV C 317, 23.12.2009., 99. lpp.⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2009. gada 23. aprīļa nostāja (OV C 184 E, 8.7.2010., 312. lpp.), Padomes 2010. gada 11. marta nostāja pirmajā lasījumā (OV C 122 E, 11.5.2010., 1. lpp.), Eiropas Parlamenta 2010. gada 6. jūlija nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta), Padomes 2011. gada 31. janvāra lēmums un Eiropas Parlamenta 2011. gada 15. februāra normatīvā rezolūcija (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta).

- (3) Savienības pasākumos, lai uzlabotu pasažieru tiesības autobusu pārvadājumu nozarē, būtu jāņem vērā šīs nozares īpatnības, kuru galvenokārt veido mazie un vidējie uzņēmumi.

- (4) Pasažieriem un vismaz personām, pret kurām pasažierim bija vai būtu bijis juridisks uzturēšanas pienākums, negadījumos, ko izraisījusi autobusa izmantošana, būtu jāsaņem pienācīga aizsardzība, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/103/EK (2009. gada 16. septembris) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību ⁽³⁾.

- (5) Izvēloties valsts tiesību aktus, kas piemērojami kompensācijām nāves gadījumā, ietverot samērīgas bērnu izmaksas, vai miesas bojājumu, kā arī bagāžas nozaudēšanas vai bojājuma gadījumā saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ, būtu jāņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II) ⁽⁴⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) ⁽⁵⁾.

- (6) Papildus kompensācijai nāves vai miesas bojājumu gadījumā vai bagāžas nozaudēšanas vai bojājuma gadījumā saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ, pasažieriem saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem vajadzētu būt tiesībām saņemt palīdzību saistībā ar tūlītējam praktiskām vajadzībām pēc negadījuma. Šādā palīdzībā vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj pirmā palīdzība, izmitināšana, pārtika, apģērbs un transports.

⁽³⁾ OV L 263, 7.10.2009., 11. lpp.⁽⁴⁾ OV L 199, 31.7.2007., 40. lpp.⁽⁵⁾ OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.

- (7) Autobusu pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem būtu jāsniedz iedzīvotājiem vispārējs labums. Tādēļ personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kas radušās invaliditātes, vecuma vai kādu citu faktoru dēļ, būtu jānodrošina tādas iespējas izmantot autobusu pārvadājumu pakalpojumus, kas ir salīdzināmas ar pārējo iedzīvotāju iespējām. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir tādas pašas tiesības saistībā ar brīvu pārvietošanos, brīvu izvēli un nediskriminēšanu kā visiem pārējiem iedzīvotājiem.
- (8) Ievērojot 9. pantu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām, un lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu izmantot autobusu pārvadājumus tāpat kā citi iedzīvotāji, būtu jāparedz noteikumi par nediskriminēšanu un palīdzību brauciena laikā. Tādēļ šīs personas būtu jāpārvadā un nedrīkstētu atteikties tās pārvadāt invaliditātes vai ierobežoto pārvietošanās spēju dēļ, izņemot tādu iemeslu dēļ, kuru pamatā ir drošības apsvērumi vai transportlīdzekļu vai infrastruktūras plānojums. Saskaņā ar attiecīgiem tiesību aktiem par darba ņēmēju aizsardzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzētu būt tiesībām saņemt palīdzību autoostās un transportlīdzekļos. Ņemot vērā sociālās integrācijas aspektus, šīm personām vajadzētu saņemt palīdzību bez maksas. Pārvadātājiem būtu jāizstrādā piekļuves nosacījumi, vēlam, izmantojot Eiropas standartizācijas sistēmu.
- (9) Lemjot par jaunu autoostu plānojumu, kā arī veicot ievērojamu pārbūvi, autoostu pārvaldītājiem vajadzētu censties ņemt vērā vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, saskaņā ar visiem izmantojama projekta ("design for all") prasībām. Jebkurā gadījumā autoostu pārvaldītājiem vajadzētu izveidot punktus, kur šādas personas var ziņot par savu ierašanos un palīdzības nepieciešamību.
- (10) Līdzīgi, neskarot esošos vai turpmākos tiesību aktus par autobusiem noteiktām tehniskām prasībām, pārvadātājiem būtu pēc iespējas jāņem vērā šīs vajadzības, pieņemot lēmumus par iekārtām jauniem vai no jauna pārbūvētiem transporta līdzekļiem.
- (11) Dalībvalstīm būtu jācenšas veicināt esošās infrastruktūras uzlabošanu, ja tas ir nepieciešams, lai pārvadātāji varētu nodrošināt personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļuvi, kā arī sniegt atbilstīgu palīdzību.
- (12) Lai apmierinātu personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzības, personām vajadzētu būt pienācīgi apmācītam. Lai atvieglotu transportlīdzekļu vadītāju valsts kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu, apmācības jautājumos par invaliditātes izpratni varētu sniegt kā daļu no sākotnējās kvalifikācijas vai no periodiskām apmācībām, kā tas minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/59/EK (2003. gada 15. jūlijs) par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību⁽¹⁾. Lai nodrošinātu saskaņotību starp apmācības prasību ieviešanu un minētajā direktīvā noteiktajiem termiņiem, ierobežotā laikposmā būtu jāpieļauj atbrīvojuma iespēja.
- (13) Būtu jākonsultējas ar organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, vai jāiesaista tās materiālu sagatavošanā apmācībām saistībā ar invaliditāti.
- (14) Autobusu pasažieru tiesībām būtu jāietver informācijas saņemšana attiecībā uz pakalpojumu pirms brauciena un tā laikā. Visai būtiskajai informācijai, kas tiek sniegta autobusu pasažieriem, pēc lūguma vajadzētu tikt nodrošināta arī alternatīvos formātos, kas pieejami personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, piemēram, drukātai ar lieliem burtiem, vienkāršā valodā, Braila rakstā, elektronisku paziņojumu veidā, kuriem var piekļūt ar pielāgotu tehnoloģiju, un audioierakstu veidā.
- (15) Ar šo regulu nevajadzētu ierobežot pārvadātāju tiesības pieprasīt kompensāciju no kādas personas, tostarp no trešām personām, saskaņā ar attiecīgās valsts spēkā esošajiem tiesību aktiem.
- (16) Būtu jāmazina neērtības, kas pasažieriem rodas brauciena atcelšanas vai būtiskas aizkavēšanās dēļ. Tāpēc pasažieriem, kuri izbrauc no autoostas, būtu jānodrošina pietiekama aprūpe un informācija visiem pasažieriem pieejamā veidā. Pasažieriem arī vajadzētu būt iespējai braucienu atcelt, saņemot biļešu cenas atmaksājumu, turpināt ceļojumu vai mainīt maršrutu saskaņā ar viņus apmierinošiem nosacījumiem. Ja pārvadātāji nenodrošina pasažieriem nepieciešamo palīdzību, pasažieriem vajadzētu būt tiesībām saņemt finansiālu kompensāciju.
- (17) Iesaistoties ieinteresētajām personām, speciālistu apvienībām un apvienībām, kas pārstāv patērētājus, pasažierus, personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pārvadātājiem būtu jāsadarbjas, lai pieņemtu valstu vai Eiropas līmeņa pasākumus. Šādiem pasākumiem vajadzētu būt vērstiem uz to, lai uzlabotu pasažieriem piedāvāto informāciju, aprūpi un palīdzību, kad vien viņu ceļojums tiek pārtraukts, jo īpaši ilgās aizkavēšanās vai ceļojuma atcelšanas gadījumā, īpašu uzmanību pievēršot rūpēm par tiem pasažieriem, kuriem ir īpašas vajadzības tādu iemeslu dēļ kā invaliditāte, ierobežotas pārvietošanās spējas, slimība, vecums un grūtniecība, tostarp arī par pavadošajiem pasažieriem un pasažieriem ar maziem bērniem. Par šiem pasākumiem būtu jāinformē valstu izpildstrukturās.

(1) OV L 226, 10.9.2003., 4. lpp.

- (18) Šai regulai nebūtu jāietekmē pasažieru tiesības, kas noteiktas ar Padomes Direktīvu 90/314/EEK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām⁽¹⁾. Šī regula nebūtu jāpiemēro, ja kompleksais ceļojums tiek atcelts tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar autobusu pārvadājumu pakalpojuma atcelšanu.
- (19) Pasažieriem vajadzētu būt pilnīgi informētiem par viņu tiesībām saskaņā ar šo regulu, lai viņi varētu efektīvi izmantot minētās tiesības.
- (20) Pasažieriem būtu jāspēj īstenot savas tiesības, izmantojot atbilstīgu sūdzību procedūru, ko ieviesuši pārvadātāji, vai, attiecīgā gadījumā, iesniedzot sūdzību struktūrai vai struktūrām, kuras šajā sakarā norīkojusi attiecīgā dalībvalsts.
- (21) Dalībvalstīm būtu jānodrošina atbilstība šai regulai un jānorīko kompetenta struktūra vai struktūras uzraudzības un izpildes funkciju veikšanai. Tas neietekmē pasažieru tiesības vērsties tiesā, lai saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem panāktu juridisku risinājumu.
- (22) Ņemot vērā dalībvalstu izstrādātās procedūras sūdzību iesniegšanai, sūdzības par palīdzību vislabāk būtu jāadresē struktūrai vai struktūrām, ko šīs regulas izpildei norīkojusi tā dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas iekāpšanas vai izkāpšanas vieta.
- (23) Dalībvalstīm vajadzētu popularizēt sabiedriskā transporta un kompleksās informācijas, un komplekso biļešu izmantošanu, lai optimizētu dažādu transporta veidu izmantošanu un operatoru savstarpēju savietojamību.
- (24) Dalībvalstīm būtu jānosaka sankcijas, kas jāpiemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un jānodrošina, ka tās tiek piemērotas. Šīm sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.
- (25) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi – proti, visās dalībvalstīs autobusu pasažieriem nodrošināt līdzvērtīgu aizsardzības un palīdzības līmeni – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka rīcības un iedarbības mēroga dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (26) Šai regulai nevajadzētu ierobežot noteikumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 95/46/EK

(1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti⁽²⁾.

- (27) Šīs regulas īstenošanas pamatā vajadzētu būt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 2006/2004 (2004. gada 27. oktobris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā (Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā)⁽³⁾. Tāpēc minētā regula būtu attiecīgi jāgroza.
- (28) Šajā regulā ir respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kā minēts Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā, paturot prātā arī Padomes Direktīvu 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības⁽⁴⁾, un Padomes Direktīvu 2004/113/EK (2004. gada 13. decembris), ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu⁽⁵⁾.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu autobusu pārvadājumu jomā paredz noteikumus par:

- a) nediskrimināciju attiecībā uz pārvadājuma nosacījumiem, ko pasažieriem piedāvā pārvadātāji;
- b) pasažieru tiesībām saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ un kas izraisījis nāvi vai miesas bojājumus vai bagāžas nozaudēšanu vai bojājumus;
- c) nediskrimināciju un obligātu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām;
- d) pasažieru tiesībām pārvadājuma atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā;
- e) obligāto informāciju, kas jāsniedz pasažieriem;
- f) sūdzību izskatīšanu;
- g) vispārīgiem izpildes noteikumiem.

⁽²⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁽³⁾ OV L 364, 9.12.2004., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.

⁽¹⁾ OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro attiecībā uz pasažieriem, kas izmanto regulāros nenorādītas kategorijas pasažieru pārvadājumus, kuriem pasažieru iekāpšanas un/vai izkāpšanas vieta atrodas dalībvalsts teritorijā un kuru plānotais attālums ir 250 km vai vairāk.

2. Ja 1. punktā minēto pārvadājumu plānotais attālums ir īsāks nekā 250 km, piemēro 4. panta 2. punktu, 9. pantu, 10. panta 1. punktu, 16. panta 1. punkta b) apakšpunktu, 16. panta 2. punktu, 17. panta 1. un 2. punktu, 24. līdz 28. pantu.

3. Turklāt šo regulu, izņemot 9. līdz 16. pantu, 17. panta 3. punktu un IV, V un VI nodaļu, piemēro pasažieriem, kas izmanto neregulāros pārvadājumus, kuros sākotnējā pasažieru iekāpšanas vieta vai galīgā izkāpšanas vieta atrodas dalībvalsts teritorijā.

4. Izņemot 4. panta 2. punktā, 9. pantā, 10. panta 1. punktā, 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā, 16. panta 2. punktā, 17. panta 1. un 2. punktā, 24. līdz 28. pantā paredzētos gadījumus, dalībvalsts var pārredzami un nediskriminējoši piešķirt iekšzemes regulāriem pārvadājumiem atbrīvojumu no šīs regulas piemērošanas. Šādus atbrīvojumus var piešķirt no šīs regulas piemērošanas dienas, ilgākais, uz četriem gadiem, un to var atjaunot vienu reizi.

5. Dalībvalsts pārredzami un nediskriminējoši var, ilgākais, uz četriem gadiem no šīs regulas piemērošanas dienas piešķirt konkrētiem regulāriem pārvadājumiem atbrīvojumu no šīs regulas piemērošanas, ja būtiska šo pakalpojumu daļa, tostarp vismaz viena paredzētā pietura, neatrodas Savienībā. Šādus atbrīvojumus var atjaunot vienu reizi.

6. Dalībvalstis informē Komisiju par dažādiem pakalpojumu veidiem, kuriem piešķirts atbrīvojums saskaņā ar 4. un 5. punktu. Komisija attiecīgi rīkojas, ja šāds atbrīvojums ir uzskatāms par neatbilstīgu šā panta noteikumiem. Komisija līdz 2018. gada 2. martam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar 4. un 5. punktu.

7. Nekas šajā regulā nav interpretējams kā pretrunīgs spēkā esošajiem tiesību aktiem par tehniskām prasībām attiecībā uz autobusiem vai infrastruktūru un aprīkojumu autobusu pieturās un autoostās vai kā papildu prasības tām, kas paredzētas šajos tiesību aktos.

8. Šī regula neskar Direktīvā 90/314/EEK paredzētās pasažieru tiesības, un šo regulu nepiemēro gadījumos, ja šajā direktīvā minētā kompleksā ekskursija tiek atcelta nevis regulāro pārvadājumu atcelšanas dēļ, bet citu iemeslu dēļ.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) "regulāri pārvadājumi" ir tādi braucieni, kas nodrošina pasažieru pārvadājumus ar autobusu noteiktos laika intervālos pa noteiktiem maršrutiem, pasažieriem iekāpjot un izkāpjot iepriekš noteiktās pieturvietās;
- b) "neregulāri pārvadājumi" ir pārvadājumi, kas neatbilst regulāro pārvadājumu definīcijai un kuru galvenā pazīme ir tā, ka tajos ar autobusu pārvadā pasažieru grupas, kuras izveidotas pēc pasūtītāja vai paša pārvadātāja iniciatīvas;
- c) "pārvadājuma līgums" ir pārvadājuma līgums, kas noslēgts starp pārvadātāju un pasažieri par vienu vai vairākiem regulāriem vai neregulāriem pārvadājumu pakalpojumiem;
- d) "biļete" ir derīgs dokuments vai cits pierādījums, kas apliecina pārvadājuma līguma esamību;
- e) "pārvadātājs" ir fiziska vai juridiska persona, kura nav ceļojumu rīkotājs, ceļojumu aģents vai biļešu pārdevējs un kura iedzīvotājiem piedāvā regulārus vai neregulārus pārvadājumu pakalpojumus;
- f) "faktiskais pārvadātājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas nav pārvadātājs un kas faktiski veic visu pārvadājumu vai tā daļu;
- g) "biļešu pārdevējs" ir jebkurš starpnieks, kas noslēdz pārvadājuma līgumus pārvadātāja vārdā;
- h) "ceļojumu aģents" ir jebkurš starpnieks, kas rīkojas pasažiera vārdā, noslēdzot pārvadājuma līgumus;
- i) "ceļojumu rīkotājs" ir organizators vai mazumtirgotājs, kas nav pārvadātājs Direktīvas 90/314/EEK 2. panta 2. un 3. punkta nozīmē;
- j) "persona ar invaliditāti" vai "persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām" ir ikviena persona, kuras pārvietošanās spējas, izmantojot transportlīdzekļus, ir ierobežotas kādas fiziskas (sensoriskas vai kustību, pastāvīgas vai īslaicīgas) invaliditātes, garīgas invaliditātes vai traucējumu vai jebkādu citu invaliditātes iemeslu, vai vecuma dēļ un kuras stāvoklis prasa atbilstīgu uzmanību un visiem pasažieriem pieejamo pakalpojumu pielāgošanu šīs personas vajadzībām;

- k) "piekļuves nosacījumi" ir atbilstīgi standarti, pamatnostādnes un informācija, kas attiecas uz to, kā personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļūst autobusiem un/vai norādītām autoostām, tostarp to aprīkojumam;
- l) "rezervācija" ir autobusa sēdvietas rezervēšana konkrētam regulārā pārvadājuma atiešanas laikā;
- m) "autoosta" ir autoosta ar apkalpojošo personālu, kur atbilstīgi konkrētam grafikam paredzēta regulārā pārvadājuma autobusa apstāšanās pasažieru iekāpšanai vai izkāpšanai un kurā ir tādas telpas kā reģistrācijas punkts, uzgaidāmās telpas pasažieriem vai biļešu kases;
- n) "autobusa pietura" ir jebkura vieta, kas nav autoosta un kur atbilstīgi konkrēti norādītam maršrutam paredzēta regulārā pārvadājuma autobusa apstāšanās pasažieru iekāpšanai vai izkāpšanai;
- o) "autoostas pārvaldītājs" ir dalībvalsts organizatoriska vienība, kura ir atbildīga par norādītās autoostas pārvaldību;
- p) "atceļšana" ir tāda regulāra pārvadājuma neveikšana, kurš ir bijis iepriekš plānots;
- q) "aizkavēšanās" ir starpība starp publiskotajā autobusu sarakstā norādīto atiešanas laiku un faktisko atiešanas laiku.

4. pants

Biļetes un nediskriminējoši līguma noteikumi

1. Pārvadātāji pasažieriem izsniedz biļeti, ja vien tiesības uz pārvadājumu nesniedz citi dokumenti. Biļeti var izsniegt elektroniskā formātā.
2. Neskarot sociālos tarifus, līguma noteikumus un pārvadātāju piemērotos tarifus piedāvā sabiedrībai, nedz tieši, nedz netieši nediskriminējot tiešos patērētājus saistībā ar viņu valstspiederību vai ar to vietu Savienībā, kur pārvadātāji vai biļešu pārdevēji veic uzņēmējdarbību.

5. pants

Citas iesaistītās puses

1. Ja šajā regulā noteikto pienākumu veikšana uzticēta faktiskajam pārvadātājam, biļešu pārdevējam vai jebkurai citai personai, pārvadātājs, ceļojumu aģents, ceļojumu rīkotājs vai autoostas pārvaldītājs, kas uztic šādus pienākumus, tomēr ir atbildīgs par minētās iesaistītās puses darbībām un bezdarbību.
2. Turklāt personai, kurai pārvadātājs, ceļojumu aģents, ceļojumu rīkotājs vai autoostas pārvaldītājs uztic pienākumu veikšanu, attiecībā uz šīs personas veikto pienākumu daļu arī piemēro šīs regulas noteikumus.

6. pants

Saistību nepildīšanas nepieļaujamība

1. Šajā regulā noteiktās saistības attiecībā uz pasažieriem neierobežo vai neatceļ, jo īpaši paredzot atkāpi vai ierobežojošu noteikumu pārvadājuma līgumā.
2. Pārvadātāji var pasažierim piedāvāt līguma nosacījumus, kas ir izdevīgāki nekā šajā regulā paredzētie nosacījumi.

II NODAĻA

KOMPENSĀCIJA UN PALĪDZĪBA SAISTĪBĀ AR NEGADĪJUMIEM

7. pants

Pasažieru nāve vai miesas bojājumi un bagāžas nozaudēšana vai bojājums

1. Saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem pasažieriem ir tiesības uz kompensāciju nāves gadījumā, tostarp uz saprātīgu bērnu izdevumu atlīdzināšanu vai miesas bojājumu gadījumā, kā arī bagāžas nozaudēšanas vai bojājuma gadījumā saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ. Pasažiera nāves gadījumā šīs tiesības vismaz attiecas uz tām personām, pret kurām pasažierim bija vai būtu bijuši juridiski uzturēšanas pienākumi.
2. Kompensācijas apmērus aprēķina saskaņā ar spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem. Valsts tiesību aktos paredzētā maksimālā kompensācijas summa saistībā ar pasažiera nāvi vai miesas bojājumiem vai bagāžas nozaudēšanu vai bojājumu katrā atsevišķā gadījumā nav mazāka kā:

- a) EUR 220 000 par pasažieri;
- b) EUR 1 200 par bagāžas vienību. Ratiņkrēslu, citu pārvietošanās palīgierīču vai palīdzības ierīču bojājuma gadījumā kompensācija vienmēr ir līdzvērtīga nozaudētās vai bojātās ierīces aizstāšanas vai labošanas izmaksām.

8. pants

Pasažieru tūlītējas praktiskās vajadzības

Saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ, pārvadātājs nodrošina pienācīgu un samērīgu palīdzību attiecībā uz pasažiera tūlītējām praktiskām vajadzībām pēc negadījuma. Šādā palīdzībā vajadzības gadījumā iekļauj izmitināšanu, pārtiku, apģērbu, transportu un atbalstu pirmās palīdzības sniegšanā. Palīdzības sniegšana nenozīmē atbildības atzīšanu.

Pārvadātājs var noteikt ierobežotu viena pasažiera izmitināšanas kopējo izmaksu summu, kura nepārsniedz EUR 80 par nakti un kuru maksā, ilgākais, par divām naktīm.

III NODAĻA

PERSONU AR INVALIDITĀTI UN PERSONU AR IEROBEŽOTĀM PĀRVIETOŠANĀS SPĒJĀM TIESĪBAS

9. pants

Tiesības uz pārvadājumu

1. Pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji nevar atteikties pieņemt rezervāciju, izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti vai ļaut iekāpt personām, par iemeslu minot invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas.

2. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju un biļetes piedāvā bez papildu maksas.

10. pants

Izņēmumi un īpaši nosacījumi

1. Neatkarīgi no 9. panta 1. punkta pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji var atteikties pieņemt rezervāciju vai izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti, vai atteikt iekāpšanu personai, par iemeslu minot invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas:

a) lai ievērotu piemērojamās drošības prasības, kas noteiktas ar starptautiskiem, Savienības vai attiecīgās valsts tiesību aktiem, vai lai ievērotu veselības un drošības prasības, ko nosaka kompetentās iestādes;

b) ja transportlīdzekļa vai infrastruktūras, tostarp autobusa pieturu vai autoostu, uzbūves dēļ ir fiziski neiespējama personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām droša un praktiska iekāpšana, izkāpšana vai pārvadāšana.

2. Atsakoties pieņemt rezervāciju vai izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti 1. punktā minēto iemeslu dēļ, pārvadātāji, ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji iesaistīto personu informē par jebkādu pieņemamu alternatīvu pakalpojumu, ko nodrošina pārvadātājs.

3. Ja personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kurai ir rezervācija vai biļete un kura atbilst 14. panta 1.punkta a) apakšpunkta prasībām, iekāpšana tomēr ir bijusi liegta invaliditātes vai ierobežoto pārvietošanās spēju dēļ, minētajai personai un jebkurai personai, kas viņu pavada, saskaņā ar šā panta 4. punktu piedāvā tiesības izvēlēties:

a) saņemt biļetes cenas atlīdzinājumu un, attiecīgā gadījumā, bez maksas pēc iespējas drīzāku atpakaļbraucienu uz sākotnējo izbraukšanas vietu saskaņā ar pārvadājuma līgumu; un

b) izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams, turpināt braucieni līdz pārvadājuma līgumā noteiktajam galamērķim vai

mainīt maršrutu ar atbilstīgiem alternatīviem pārvadājumu pakalpojumiem.

Tas, ka nav veikta paziņošana atbilstīgi 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam, neietekmē tiesības saņemt par biļeti samaksātās summas atlīdzinājumu.

4. Ja pārvadātājs, ceļojumu aģents vai ceļojumu rīkotājs atsakās pieņemt rezervāciju, izsniegt vai kā savādāk nodrošināt biļeti vai uzņemt transportlīdzeklī personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām 1. punktā minēto iemeslu dēļ, šī persona var pieprasīt, lai to pavada cita viņa izvēlēta persona, kura var sniegt palīdzību, kas vajadzīga šai personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai tādejādi 1. punktā minētais pamatojums vairs nebūtu piemērojams.

Minēto pavadošo personu pārvadā par brīvu, un, ja iespējams, tā sēž blakus personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

5. Ja pārvadātāji, ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji atsauca uz 1. punktu, tie nekavējoties informē personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām par šādas rīcības iemesliem un pēc pieprasījuma informē attiecīgo personu rakstiski piecās darbadienās pēc pieprasījuma saņemšanas.

11. pants

Pieejamība un informēšana

1. Sadarbojoties ar organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji vajadzības gadījumā ar savu organizāciju palīdzību izveido vai īsteno nediskriminējošus piekļuves nosacījumus personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārvadājumiem.

2. Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji 1. punktā paredzētos piekļuves nosacījumus, tostarp to starptautisko, Savienības vai attiecīgās valsts tiesību aktu tekstus, ar kuriem nosaka drošības prasības, kuras ir šo nediskriminējošo piekļuves nosacījumu pamatā, pēc pieprasījuma pieejamā formātā dara publiski pieejamus tieši vai internetā un tajās pašās valodās, kurās informāciju parasti sniedz visiem pasažieriem. Sniedzot minēto informāciju, īpašu uzmanību velta personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzībām.

3. Ceļojumu rīkotāji dara pieejamus 1. punktā paredzētos piekļuves nosacījumus, kas piemērojami braucieniem, kuri ietverti kompleksos ceļojumos, kompleksās brīvdienās un kompleksās ekskursijās, kurus tie organizē, pārdod vai piedāvā pārdošanai.

4. Informāciju par piekļuves nosacījumiem, kas minēti 2. un 3. punktā, fiziski izplata pēc pasažiera lūguma.

5. Pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji nodrošina, ka visa attiecīgā vispārējā informācija par ceļojumu un pārvadājuma nosacījumiem, tostarp rezervēšana un informācija internetā, ir pieejama personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām atbilstīgā un saprotamā veidā. Informāciju fiziski izplata pēc pasažiera lūguma.

12. pants

Autoostu norādīšana

Dalībvalstis norāda autoostas, kur sniedz atbalstu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Dalībvalstis par to informē Komisiju. Komisija izveido internetā pieejamu norādīto autoostu sarakstu.

13. pants

Tiesības saņemt palīdzību norādītajās autoostās un autobusos

1. Ņemot vērā piekļuves nosacījumus, kas paredzēti 11. panta 1. punktā, pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji atbilstīgi savām kompetences jomām dalībvalstu norādītajās autoostās bez maksas sniedz palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vismaz tādā mērā, kā noteikts I pielikuma a) daļā.

2. Ņemot vērā piekļuves nosacījumus, kas paredzēti 11. panta 1. punktā, pārvadātāji autobusos bez maksas sniedz palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vismaz tādā mērā, kā noteikts I pielikuma b) daļā.

14. pants

Nosacījumi, ar kādiem tiek sniegta palīdzība

1. Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji sadarbojas, lai sniegtu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

a) pārvadātāji, autoostu pārvaldītāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu organizētāji vismaz 36 stundas iepriekš ir informēti par to, ka personai ir vajadzīga šāda palīdzība; un

b) attiecīgās personas ierodas norādītajā vietā:

i) pārvadātāja iepriekš noteiktā laikā, kas nevar būt ilgāks par 60 minūtēm pirms publiskotā atiešanas laika, izņemot gadījumus, ja vien starp pārvadātāju un pasažieri nav panākta vienošanās par īsāku laikposmu; vai

ii) vēlākais, 30 minūtes pirms publiskotā atiešanas laika, ja laiks nav iepriekš noteikts.

2. Papildus 1. punktā noteiktajam personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, veicot rezervāciju vai biļetes iepriekšēju iegādi – ar noteikumu, ka tajā laikā

tas ir zināms –, paziņo pārvadātājam par savām īpašajām vajadzībām attiecībā uz sēdvietu.

3. Pārvadātāji, autoostu pārvaldītāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji veic visus nepieciešamos pasākumus, lai vienkāršotu veidu, kā saņemt personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām sniegto paziņojumu par palīdzības nepieciešamību. Šis pienākums attiecas uz visām norādītajām autoostām un to tirdzniecības punktiem, tostarp pārdošanu pa telefonu un pārdošanu internetā.

4. Ja netiek sniegts 1. punkta a) apakšpunktā un 2. punktā paredzētais paziņojums, pārvadātāji, autoostu pārvaldītāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji dara visu iespējamo, lai sniegtu palīdzību personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai tā varētu iekāpt izbraucošajā transportlīdzeklī, mainīt to uz atbilstīgu transportlīdzekli vai izkāpt no atbraukušā transportlīdzekļa, braucienam ar kuru šī persona ir iegādājies biļeti.

5. Autoostu pārvaldītāji nosaka vietu autoostā vai ārpus tās, kurā personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var paziņot par ierašanos un lūgt palīdzību. Šīs vietas nepārprotami apzīmē, un tajās pieejamā formātā sniedz svarīgāko informāciju par autoostu un piedāvāto palīdzību.

15. pants

Informācijas nosūtīšana trešai personai

Ja ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji saņem 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto paziņojumu, tie parastajā darba laikā nekavējoties pārsūta šo informāciju pārvadātājam vai autoostas pārvaldītājam.

16. pants

Apmācība

1. Pārvadātāji un, attiecīgā gadījumā, autoostu pārvaldītāji izstrādā ar invaliditāti saistītu apmācību procedūras, tostarp norādījumus, un nodrošina, ka:

a) to darbinieki – tostarp tie, ko nodarbina citas iesaistītas puses –, kuri nav transportlīdzekļa vadītāji un kuri nepastarpināti sniedz palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, ir apmācīti vai instruēti, kā aprakstīts II pielikuma a) un b) daļā; un

b) to darbinieki, tostarp transportlīdzekļa vadītāji, kuriem ir tieša saskare ar pasažieriem vai jautājumiem, kas saistīti ar pasažieriem, ir apmācīti vai instruēti, kā aprakstīts II pielikuma a) daļā.

2. Dalībvalsts var, ilgākais, uz pieciem gadiem no 2013. gada 1. marta piešķirt atbrīvojumu no 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanas attiecībā uz transportlīdzekļu vadītāju apmācību.

17. pants

Kompensācija par ratiņkrēsliem un citām pārvietošanās palīgierīcēm

1. Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji ir atbildīgi par zaudējumiem, kas radušies, ja ir nozaudēti ratiņkrēsli, citas pārvietošanās palīgierīces vai palīdzības aprīkojums vai ja tiem ir radīti bojājumi. Zudumu vai bojājumus kompensē par to radīšanu atbildīgais pārvadātājs vai autoostas pārvaldītājs.

2. Šā panta 1. punktā minētā kompensācija ir līdzvērtīga nozaudētās vai bojātās ierīces vai aprīkojuma aizstāšanas vai labošanas izmaksām.

3. Vajadzības gadījumā tiek darīts viss, lai ātri nodrošinātu pagaidu rezerves aprīkojumu vai ierīces. Šiem ratiņkrēsliem, citām pārvietošanās palīgierīcēm vai palīdzības aprīkojumam, ja iespējams, piemīt tādas tehniskas un funkcionālas iezīmes, kuras ir līdzīgas nozaudētajam vai bojātajam aprīkojumam vai ierīcēm.

18. pants

Atbrīvojumi

1. Neskarot 2. panta 2. punktu, dalībvalstis var pilnīgi vai daļēji atbrīvot iekšzemes regulāros pārvadājumus no šīs nodaļas prasībām, ja dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir paredzēts vismaz tikpat augsts aizsardzības līmenis kā šajā regulā.

2. Dalībvalstis informē Komisiju par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar 1. punktu. Komisija attiecīgi rīkojas, ja šāds atbrīvojums ir uzskatāms par neatbilstīgu šā panta noteikumiem. Komisija līdz 2018. gada 2. martam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar šā panta 1. punktu.

IV NODAĻA

PASAŽIERU TIESĪBAS ATCELŠANAS VAI KAVĒŠANĀS GADĪJUMĀ

19. pants

Brauciena turpināšana, maršruta maiņa un atlīdzināšana

1. Ja pārvadātājam ir iespējams paredzēt, ka regulārais pārvadājums tiks atcelts vai atiešana no autoostas aizkavēsies ilgāk nekā par 120 minūtēm, vai gadījumā, ja rezervējumu pieprasījumi pārsniedz piedāvājumu, pasažierim nekavējoties piedāvā šādas izvēles iespējas:

a) turpināt braucienu vai mainīt maršrutu līdz galamērķim bez papildu maksas, izmantojot pēc iespējas drīzāku pārvadājumu ar nosacījumiem, kas pielīdzināmi pārvadājuma līgumā izklāstītajiem;

b) saņemt biļetes cenas atlīdzību un, attiecīgā gadījumā, bez maksas pēc iespējas drīzāku atpakaļbraucienu ar autobusu uz sākotnējo izbraukšanas vietu saskaņā ar pārvadājuma līgumu.

2. Ja pārvadātājs nepiedāvā pasažierim 1. punktā minētās izvēles iespējas, pasažierim ir tiesības uz kompensāciju 50 % apmērā no biļetes cenas papildus 1. punkta b) apakšpunktā minētajai atlīdzībai. Pārvadātājs šo summu izmaksā viena mēneša laikā pēc kompensācijas pieprasījuma iesniegšanas.

3. Ja brauciena laikā autobuss sabojājas, pārvadātājs nodrošina iespēju vai nu turpināt braucienu ar citu transportlīdzekli no vietas, kur autobuss ir sabojājies, vai transportu no vietas, kur tas sabojājies, līdz piemērotai gaidīšanas vietai vai autoostai, no kurienes ir iespējams turpināt braucienu.

4. Ja regulārais pārvadājums ir atcelts vai atiešana no autobusu pieturas aizkavējas ilgāk nekā par 120 minūtēm, pasažieriem ir tiesības saņemt no pārvadātāja attiecīgu brauciena turpinājumu, maršruta maiņu vai biļetes cenas atlīdzību, kā minēts 1. punktā.

5. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā un 4. punktā paredzēto atlīdzību izmaksā 14 dienās pēc piedāvājuma sniegšanas vai lūguma saņemšanas. Maksājums sedz pilnu biļetes pirkuma cenu par to brauciena daļu vai daļām, kas nav veiktas, un par jau veikto daļu vai daļām, ja braucienam vairs nav jēgas attiecībā uz pasažiera sākotnējo brauciena plānu. Attiecībā uz braukšanas kartēm vai braukšanas biļetēm uz noteiktu laiku maksājums atbilst proporcionālajai daļai no pilnas biļetes maksas. Atlīdzinājumu izmaksā naudā, ja vien pasažieris nepieņem cita veida atlīdzību.

20. pants

Informēšana

1. Ja regulārais pārvadājums tiek atcelts vai aizkavējas tā atiešanas laiks, pārvadātājs vai, attiecīgā gadījumā, autoostas pārvaldītājs pēc iespējas drīzāk un ne vēlāk kā 30 minūtes pēc publicētajā atiešanas laika informē pasažierus, kuri izbrauc no autoostām, par situāciju un par paredzamo atiešanas laiku, tiklīdz tāda informācija ir pieejama.

2. Ja pasažieri brauciena atcelšanas vai aizkavēšanās dēļ nokavē saistītu pārvadājumu pakalpojumu, pārvadātājs vai, attiecīgā gadījumā, autoostas pārvaldītājs veic samērīgus pasākumus, lai informētu attiecīgos pasažierus par alternatīvām pārsēšanās iespējām.

3. Pārvadātājs vai, attiecīgā gadījumā, autoostas pārvaldītājs nodrošina, ka personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām saņem 1. un 2. punktā minēto nepieciešamo informāciju pieejamā formātā.

4. Ja iespējams, visiem pasažieriem, tostarp tiem, kuru brauciens sākas autobusa pieturās, sniedz 1. un 2. punktā paredzēto informāciju elektroniskā veidā un 1. punktā noteiktajā termiņā, ja pasažieris to ir lūdzis un sniedzis pārvadātājam vajadzīgo kontaktinformāciju.

21. pants

Palīdzība atiešanas atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā

Ja brauciens, kuram paredzēts lielāks ilgums nekā trīs stundas, tiek atcelts vai tā atiešana no autoostas aizkavējas ilgāk par 90 minūtēm, pārvadātājs pasažierim bez maksas piedāvā:

- a) uzkodas, maltītes un atspirdzinājumus apjomā, kas saprātīgi atbilst gaidīšanas vai aizkavēšanās laikam, ja tie ir pieejami autobusā vai autoostā vai ja tos iespējams saprātīgā veidā sagādāt;
- b) viesnīcas istabu vai cita veida izmitināšanu, kā arī palīdzību, lai noorganizētu pārvadāšanu starp autoostu un izmitināšanas vietu gadījumos, kad vajadzīgs tur uzturēties vienu vai vairākas nakts. Pārvadātājs var noteikt ierobežotu viena pasažiera kopējo izmitināšanas izmaksu summu, kura nepārsniedz EUR 80 par nakti un kuru maksā, ilgākais, par divām naktīm, un tajā nav iekļautas izmaksas par transportu no autoostas uz izmitināšanas vietu un atpakaļ.

Piemērojot šo pantu, pārvadātājs pievērš īpašu uzmanību vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un jebkurām pavadošajām personām.

22. pants

Turpmākas prasības

Nekas šajā nodaļā neliedz pasažieriem valstu tiesās saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem prasīt atlīdzināt kaitējumu, kas radies regulāra pārvadājuma atcelšanas vai aizkavēšanās dēļ.

23. pants

Atbrīvojumi

1. Regulas 19. un 21. pantu nepiemēro pasažieriem, kuriem ir biļete ar atvērtu datumu, ja atiešanas laiks nav noteikts, izņemot pasažierus, kam ir vairākkārt lietojama biļete vai sezonas biļete.
2. Regulas 21. panta b) apakšpunktu nepiemēro, ja pārvadātājs var pierādīt, ka atcelšana vai aizkavēšanās ir notikusi laika apstākļu vai liela mēroga dabas katastrofu dēļ, kas apdraud autobusa drošu ekspluatāciju.

V NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR INFORMĒŠANU UN SŪDZĪBĀM

24. pants

Tiesības uz informāciju par braucienu

Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji savās attiecīgajās kompetences jomās visa brauciena laikā sniedz pasažieriem atbilstīgu

informāciju. Ja iespējams, šo informāciju pēc pieprasījuma sniedz pieejamā formātā.

25. pants

Informācija par pasažieru tiesībām

1. Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji savās attiecīgajās kompetences jomās nodrošina to, ka pasažieriem ne vēlāk kā pirms izbraukšanas sniedz pienācīgu un saprotamu informāciju par viņu tiesībām saskaņā ar šo regulu. Šī informācija ir pieejama autoostās un, attiecīgā gadījumā, internetā. Pēc personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām lūguma informāciju, ja iespējams, sniedz pieejamā formātā. Šī informācija ietver kontaktinformāciju attiecībā uz izpildstruktūru vai izpildstruktūrām, ko dalībvalsts norīkojusi saskaņā ar šīs regulas 28. panta 1. punktu.

2. Lai izpildītu 1. punktā minēto informēšanas prasību, pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji var izmantot šīs regulas noteikumu kopsavilkumu, ko Komisija sagatavo visās Eiropas Savienības iestāžu oficiālajās valodās un dara tiem pieejamu.

26. pants

Sūdzības

Pārvadātāji izveido vai izmanto jau pastāvošu sūdzību izskatīšanas mehānismu attiecībā uz šajā regulā izklāstītajām tiesībām un pienākumiem.

27. pants

Sūdzību iesniegšana

Neskarot kompensācijas pieprasījumus saskaņā ar 7. pantu, ja pasažieris, uz ko attiecas šī regula, vēlas iesniegt pārvadātājam sūdzību, viņš to iesniedz trīs mēnešu laikā no dienas, kad regulārais pārvadājums tika veikts vai kad to vajadzēja veikt. Pārvadātājs viena mēneša laikā no sūdzības saņemšanas paziņo pasažierim, vai viņa sūdzība ir atzīta par pamatotu, noraidīta vai vēl tiek izskatīta. Galīgās atbildes sniegšanas laiks nevar būt ilgāks par trīs mēnešiem no sūdzības saņemšanas dienas.

VI NODAĻA

IZPILDE UN VALSTU IZPILDSTRUKTŪRAS

28. pants

Valstu izpildstruktūras

1. Katra dalībvalsts norīko jaunu vai jau izveidotu struktūru vai struktūras, kas ir atbildīgas par šīs regulas izpildi attiecībā uz regulāriem pārvadājumiem no vietām, kuras atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā, un regulāriem pārvadājumiem no trešām valstīm uz minētajām vietām. Katra struktūra veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai.

Katra struktūra organizatoriski, lēmumos par finansējumu, juridiskā formā un lēmumu pieņemšanā ir neatkarīga no pārvaldītājiem, ceļojumu rīkotājiem un autoostu pārvaldītājiem.

2. Dalībvalstis informē Komisiju par struktūru vai struktūrām, kas norīkotas saskaņā ar šo pantu.

3. Par šīs regulas varbūtēju pārkāpumu ikviens pasažieris saskaņā ar valsts tiesību aktiem var iesniegt sūdzību attiecīgajai struktūrai, kas norīkota saskaņā ar 1. punktu, vai kādai citai dalībvalsts norīkotai atbilstīgai struktūrai.

Dalībvalsts var pieņemt lēmumu, ka pasažieris sūdzību vispirms iesniedz pārvaldītājam un šajā gadījumā valsts izpildstruktūra vai jebkura cita dalībvalsts norīkota atbilstīga struktūra darbojas kā apelācijas instance, kas izskata sūdzības, kuras nav atrisinātas saskaņā ar 27. pantu.

29. pants

Ziņojums par izpildi

Saskaņā ar 28. panta 1. punktu norīkotās izpildstruktūras līdz 2015. gada 1. jūnijam un pēc tam ik pēc diviem gadiem publicē ziņojumu par savu darbību iepriekšējos divos kalendārajos gados, jo īpaši aptverot darbības, kas veiktas, lai īstenotu šo regulu, un statistiku par sūdzībām un piemērotajām sankcijām.

30. pants

Izpildstruktūru sadarbība

Valstu izpildstruktūras, kas minētas 28. panta 1. punktā, vajadzības gadījumā apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem, un praksi. Komisija tām palīdz veikt šo uzdevumu.

31. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos

pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas. Dalībvalstis līdz 2013. gada 1. martam informē Komisiju par šiem noteikumiem un pasākumiem un nekavējoties ziņo tai par visiem turpmākiem to grozījumiem.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

32. pants

Ziņojums

Komisija līdz 2016. gada 2. martam ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas darbību un ietekmi. Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno tiesību aktu priekšlikumus, ar ko paredz šīs regulas noteikumu detalizētāku īstenošanu vai tās grozīšanu.

33. pants

Grozījums Regulā (EK) Nr. 2006/2004

Regulas (EK) Nr. 2006/2004 pielikumam pievieno šādu punktu:

“19. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 181/2011 (2011. gada 16. februāris) par autobusu pasažieru tiesībām (*).”

(*) OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.”

34. pants

Spēkā stāšanās

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2013. gada 1. marta.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2011. gada 16. februārī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
MARTONYI J.

I PIELIKUMS

PALĪDZĪBA PERSONĀM AR INVALIDITĀTI UN PERSONĀM AR IEROBEŽOTĀM PĀRVIETOŠANĀS SPĒJĀM**a) Palīdzība norādītajās autoostās**

Vajadzīgā palīdzība un pasākumi, kas jāveic, lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu:

- paziņot par savu ierašanos autoostā un lūgt palīdzību noteiktos punktos,
- pārvietoties no noteiktā punkta līdz reģistrācijas punktam, uzgaidāmai telpai un iekāpšanas zonai,
- iekāpt transportlīdzeklī, izmantojot liftu, ratiņkrēslu vai citu attiecīgā gadījumā nepieciešamu palīdzību,
- nodot bagāžu,
- saņemt bagāžu,
- izkāpt no transportlīdzekļa,
- pārvadāt autobusā atzītu suni-pavadoni,
- nokļūt līdz sēdvietai.

b) Palīdzība transportlīdzeklī

Palīdzība un pasākumi, kas nepieciešami, lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu:

- ņemot vērā pasažiera iesniegtu lūgumu, pieejamā formātā saņemt būtisku informāciju par braucienu,
 - iekāpt/izkāpt no transportlīdzekļa brauciena pārtraukumos, ja bez transportlīdzekļa vadītāja transportlīdzeklī ir vēl kāds darbinieks.
-

II PIELIKUMS

APMĀCĪBA JAUTĀJUMOS PAR INVALIDITĀTI

a) **Apmācība jautājumos par invaliditātes izpratni**

Apmācot personālu, kas tieši rūpējas par pasažieriem, mācību programmā iekļauj šādus tematus:

- izpratne par pasažieriem ar kustību, maņu (dzirdes vai redzes), slēptiem traucējumiem vai attīstības traucējumiem un zināšanas par to, kā adekvāti apieties ar šādiem pasažieriem, tostarp tas, kā atšķirt dažādas spējas, kas piemīt personām, kuru kustības, orientēšanās vai saziņas spējas varētu būt ierobežotas,
- šķēršļi, ar kuriem jāsaskaras personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tostarp attieksmes, vides/materiālā un organizācijas aspektu ziņā,
- atzīti suņi-pavadoni, tostarp suņa-pavadoņa nozīme un vajadzības,
- rīcība neparedzētos apstākļos,
- savstarpējo attiecību prasmes un veidi, kā sazināties ar nedzirdīgiem un vājdzirdīgiem cilvēkiem, redzes invalīdiem, cilvēkiem ar runas defektiem un cilvēkiem ar attīstības traucējumiem,
- kā uzmanīgi rīkoties ar ratiņkrēsliem un citām pārvietošanās palīgierīcēm, lai izvairītos no kaitējuma (tas attiecas uz visu personālu, kas atbildīgs par apiešanos ar bagāžu).

b) **Apmācība jautājumos par palīdzību personām ar invaliditāti**

Apmācot personālu, kas tieši palīdz personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, mācību programmā iekļauj šādus tematus:

- prasme palīdzēt ratiņkrēslu lietotājiem pārvietoties uz ratiņkrēslu un no tā,
- prasme sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kuras ceļo kopā ar atzītu suni-pavadoni, tostarp izpratne par šo suņu nozīmi un vajadzībām,
- paņēmieni, kā pavadīt pasažierus ar redzes traucējumiem un kā apieties ar atzītiem, palīdzības sniegšanai apmācītiem suņiem, un kā tos pārvadāt,
- zināšanas par ierīču veidiem, kas var palīdzēt personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un zināšanas par to, kā ar šādām ierīcēm rīkoties,
- prasme izmantot iekāpšanas un izkāpšanas palīgierīces un zināšanas par piemērotām iekāpšanas un izkāpšanas palīdzības procedūrām, kas personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ļauj saglabāt drošību un cieņu,
- izpratne par drošas un profesionālas palīdzības nepieciešamību. Arī izpratne par to, ka brauciena laikā daži pasažieri ar invaliditāti var justies neaizsargāti (un paust šīs izjūtas) saistībā ar savu atkarību no sniegtās palīdzības,
- zināšanas par pirmās palīdzības sniegšanu.